

Tento text je segmentem příspěvku ze sborníku:

SKLENIČKA, P. Pernamentní krajinné struktury - jejich funkce a vývoj. In *Tvář naší země – krajina domova*. Lomnice nad Popelkou: Česká komora architektů, 2001, s. 1/13–14.

...

Východiska uplatnění permanentních krajinných struktur v současné krajině

Chronologie vývoje české krajiny ukazuje, k jak významným změnám a v kterých časových obdobích v minulosti došlo. Po roce 1989 nastartovaný pozitivní trend obnovy vyvážen. Struktury krajiny v sobě nese několik vážných komplikací. Pomineme-li otázky finanční, které jistě jsou jednou z oněch hlavních překážek, pak jako další je nutné uvést vůli lidí tyto změny činit. A nejde zde v žádném případě o vůli pouze proklamovanou. Snad téměř každý člověk by v zásadě souhlasil se snahami o rehabilitaci české krajiny. Kdo by se raději neprocházel krajinou malebnou než takovou, která sama o sobě od podobné kratochvíle odrazuje.

Jinak ovšem stejnou věc vidí člověk, vlastník, především pak vlastník půdy. V rámci pozemkových úprav, které jsem zpracovával, bylo vlastníkům půdy (aktivním hospodářům i pronajimatelům) položeno několik otázek, týkajících se návratu rozptýlené zeleně do krajiny. Tabulka přehlednou formou shrnuje odpovědi 168 dotázaných vlastníků ze tří řešených katastrů, tří různých okresů, na některé z otázek. Autentičnost jejich odpovědí vychází mj. ze skutečnosti, že uvedené otázky neměly pouze hypotetický charakter. Dotázaní byli poučeni, že jejich odpovědi budou chápány jako předběžný souhlas pro uvedená opatření.

Tab. Výsledky dotazníkového šetření s vlastníky půdy konaného v rámci pozemkových úprav.

Otázka	ano (%)	ne (%)	nevím (%)
Domníváte se, že je rozptýlená zeleň (remízky, meze apod.) ve vašem katastru zastoupena v dostatečné míře?	22	56	22
Jste ochotni se finančně spolupodílet na výsadbě nových prvků zeleně na vašem pozemku?	0	100	0
Jste ochotní akceptovat na vlastním pozemku nově navržený remíz o výměře cca 500 m ² ?	4	96	0
Jste ochotní akceptovat na vlastním pozemku nově navržený solitérní strom?	12	80	8
Jste ochotní akceptovat na sousedním pozemku nově navržený remíz o výměře cca 500 m ² i přesto, že bude vrhat stín na váš pozemek?	24	66	10
Jste ochotní akceptovat na sousedním pozemku nově navržený solitérní strom i přesto, že bude vrhat stín na váš pozemek?	38	52	10

Z odpovědí vyplývá smutný, leč reálný stav věcí. Žádný z dotázaných vlastníků si nepřipouští spoluzodpovědnost, vyjádřenou současně finančně i vůli poskytnout vlastní půdu, na obnově krajiny. Snad ještě jasnější vypovídací schopnost o vztahu dnešních „sedláků“ ke krajině, k půdě, dokládá nevole snést byt' jen zastínění vlastní půdy jediným solitérním stromem u téměř dvou třetin dotázaných. Nutno ještě podotknout, že valná většina těchto vlastníků na svých pozemcích nehospondaří, ale pouze je pronajímá.

Lze chápat, že díky půlstoletí trvajícimu přerušení generacemi sdíleného vztahu k půdě není dnes možné očekávat onen cit sedláka pro krajinu, jako kdysi. Na druhou stranu není možné dalších několik generací pouze čekat, zda si novodobí vlastníci půdy tento vztah znovu osvojí.

